

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר 'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון 127 - לפרשת תזריע תשפ"ד

וְהָיָה בְּעֹזר בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת (יג, ב)

'וְהָיָה' לשון שמחה. איזו שמחה יש במצורע?

אלשיך: בזמן התורה, לשון הרע היתה עבירה שכיחה. מדובר באדם צדיק שמשתדל להקפיד על כל דיני התורה. וכשחלילה נכשל בלשון הרע, גופו אינו מסוגל לסבול זאת ומיד הוא מאותת לו שגה, כשפורחת בו הצרעת. המילה 'והיה', בלשון שמחה, מבטאת את השמחה על שמיד כשנכשל בחטא, מסייעים לו מהשמים לתקן זאת.

רבי משה שטרנבוך: צרעת היא אות משמים, לשוב בתשובה מחטא לשון הרע. הקב"ה משנה את הטבע כדי לטהר את האדם שישוב בתשובה. (ולכן לא הולך לרופא, אלא לכהן, משום ששורש הצרעת אינה מחלת גוף אלא בחטאים).

השמחה שהיתה לעם ישראל בפרשת נגעים, שהצרעת מוכיחה על קרבנותו לקב"ה, שמשנה את דרכי הטבע כדי לטהר אותנו.

שְׂאֵת או סַפְחַת או בַּהֲרַת (יג, ב)

מה מלמדות 'שְׂאֵת', 'סַפְחַת', 'בַּהֲרַת'?

נועם אלימלך: (בדרך רמז) 'שְׂאֵת' – מלשון 'התנשאות' וגאווה. 'סַפְחַת' – מלשון 'הסתפחות' אחר החברה. 'בַּהֲרַת' – מלשון 'בהירות', ללא שום טשטוש ופגם.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

ניתן לקבל "טעימה", קבצים לדוגמא מההגדה 'כי ישאלך', בשליחת המילה 'דוגמא' למייל office@shaalti.co.il

הגדה של פסח 'כי ישאלך'

שפתי חיים: חקלאי שרואה את פרי עמלו חש בהרגשה טבעית של סיפוק בעשייתו. כדי לא יבוא לתחושת "כוחי ועוצם ידי", מורה לו התורה להביא ביכורים, כביטוי להכרת הטוב להקב"ה על היבול שנתן לו. כך עם ישראל שיצאו ממצרים מודים להקב"ה בליל הסדר על שהוציאם - ולא הם ומעשיהם סייעו בכך.

עץ החיים: בליל הסדר מודים לה' על הניסים שעשה עם אבותינו בכל הדורות ולא רק ביציאת מצרים. נס הצלת יעקב מלבן הוא אחד מהם, כפי שמוזכר בפרשת הביכורים.

אָדָם פִּי יִהְיֶה בְּעֹזר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת... (יג, ב)

מדוע נסמכה פרשת נגעים לפרשת מילה?

כלי יקר: "סמך פרשת נגעים לפרשה הקודמת המדברת במילה, לומר לך שהמילה דוחה את הנגעים, כי בכל מקום המצוה המוקדמת דוחה את המאוחרת".

נֹגַע צָרַעַת פִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן (יג, ט)

מדוע לא הולך בעצמו, אלא מובא ע"י אחר?

כוונת הצרוע לבקש רפואה לבשרו, אבל התורה רצתה שיבוא אל הכהן, להיטהר מחטאיו, וזו היתה תכלית הנגע. ללא הצרעת לא היה הולך לכהן לשמוע מוסר ותוכחה. כתוב 'והובא אל הכהן', משום שמובא בעל כרחו אל הכהן. הנגע מביא אותו בעל כרחו אל הכהן ללמוד דרכי תשובה.

וְעַל שָׂפָם יַעֲטָה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא (יג, מה)

פסיקתא זוטרתי: "מכאן אמרו מי שאירע בו דבר צריך להודיע לרבים ורבים מבקשים עליו רחמים.

מדוע מצורע מבקש מאחרים להתפלל עליו ולא מתפלל בעצמו?

החפץ חיים: אדם שמדבר לה"ר מביא טומאה לפיו, וכך מקלקל את כח התפילה המונח בפיו. המצורע דיבר לשון הרע, וכתוצאה מכך, פיו נעשה טמא, ואינו יכול להתפלל, ועל כן צריך לבקש מאנשים אחרים שיתפללו עליו.

רעיונות לפסח מתוך רב המכר

אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם...

מדוע דורשים בהגדה את פסוקי הביכורים?

אברבנאל: בלילה זה אנו מודים לה'. מתחילים בגנות ומסיימים בשבח, עפ"י הכלל שהתו חז"ל: "מתחיל בגנות ומסיים בשבח" (פסחים קטז ע"א). בעל ההגדה משתמש בדוגמא זהה – פרשת הביכורים, שגם בה מבנה הפרשה מתחיל בגנות ומסיים בשבח, הפרשה פותחת בגנות לבן ומסיימת בשבח להקב"ה.

"וַיִּרְדּוּ מִצְרַיִם" - אָנוֹס עַל פִּי הַדְּבוּר

אנוס עפ"י הדיבור. עפ"י איזה דיבור?

רש"י, רשב"ם: דיבורו של הקב"ה ליעקב לפני ירידתו למצרים: "אל תירא מרדה מצרימה..." (בראשית מו, ג).

רשב"ץ: יעקב היה אנוס לרדת למצרים. בירידתו למצרים קיים את דיבורו של הקב"ה לאברהם, גזירת ברית בין הבתרים - "כי גר יהיה זרעך..." (בראשית טו, יג)

המגיד מפלאצק: דיבורו של יוסף על אחיו, שכתוצאה ממנו גרם שירדו אבותינו למצרים.

שארית מנחם: אברהם נענש שבניו השתעבדו מאתים ועשר שנים במצרים על שאלתו "במה אדע" (נדרים דף לב). לפי זה "אנוס על פי הדיבור" - יעקב נאנס לרדת למצרים בעקבות דברי אברהם "במה אדע" וגרם לירידת אבותינו למצרים.

"דָּם וְאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן" (יואל ג, ג)

מדוע מטיפים מהכוס באמירה זו?

השיר והשבח: כשצלו את הפסח היה העשן עולה ומיתמר והמצרים שראו זאת, חרקו שיניהם למראה בזיון אלוהיהם, אך לא יכלו לעשות מאומה. לזכר שתיקתם מטיפים מעט יין.

חוק יוסף: זכר ל"אצבע אלוקים" (שמות ח, טו).

ויגד אברהם: מעשה שבא להתמיה את הילדים. שינוי נוסף שעושים בליל הסדר.

וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה - אָנִי וְלֹא מִלְאָךְ.

איזו מעלה יש בגאולה והכאת הבכורים על ידי הקב"ה ולא על ידי מלאך?

סנהדרין צד ע"א: כדי להפגע מהרשעים בעצמו. "פרעה שחירף בעצמו, נפרע ממנו הקב"ה בעצמו. סנחריב שחירף ע"י שליח, נפרע ממנו הקב"ה ע"י שליח".

אור החיים: הקב"ה היכה בעצמו ולא ע"י שליח, משום חיבתו לעם ישראל.

רבינו בחיי: מידת הדין היתה מתוחה על עם ישראל, שלא היו ראויים להצלה. אם הגאולה היתה נעשית ע"י שליח יתכן שלא היו נגאלים. הקב"ה גאלם בעצמו ולא ע"י שלוחים, כדי שתהיה הגאולה שלמה.

יעב"ץ: בני ישראל היו שקועים בארץ מצרים במ"ט שער טומאה, שאפילו מלאך לא היה יכול להבחין בינם לבין המצרים, ולא היה יכול להצילם. הקב"ה בעצמו היכה הואיל ורק הוא יכל להבדיל ביניהם ולהציל את בכורי ישראל.

אברבנאל: הנשים המצריות היו שטופות בזימה ולא ניתן היה לדעת מי אצלן הבכור. הקב"ה היכה בעצמו הואיל ורק הוא יודע להבחין אצל המצריות מיהו הבכור.

מהר"ל: תכלית יציאת מצרים היתה להגיע לדבקות בה' יתברך. דבקות זו אפשרית כשהגאולה נעשית ע"י הקב"ה.

שפת אמת: הואיל ולא היה מלאך שהסכים לדבר בשבחים של עם ישראל.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

ניתן לקבל "טעימה", קבצים לדוגמא מההגדה 'כי ישאלך',

בדרך שאלות ותשובות בשליחת המילה 'דוגמא' למייל

office@shaalti.co.il

האם גם את/ה רוצה

לארגן מפגש מעצים שיתן ערך וכלים לליל הסדר לקהל המשתתפים?

להביא את אנשך למפגש, שישיפע על שלחן ליל הסדר שלהם?

כיצד להתכונן עם ילדינו כראוי לליל הסדר? איך לנהל את שלחן הסדר בשותפות הילדים?

הרב חגי ולוסקי

לשעבר רב חיל האוויר וסגן הרב הראשי לצה"ל

מחבר רב המכר - הגדה של פסח - כי ישאלך

מזמין אתכם ליהנות ממפגש מעצים שיתן ערך וכלים לקהל המשתתפים

המדריך היעיל לסדר הפעיל

אנשך לא ישכח לך את ההרצאה המיוחדת שהבאת ויודו לך על מופע משנה חיים ומשמעותי לכל המשפחה

התקשרו עכשיו: 052-9453811

את הקושיות תשאירו לליל הסדר!

כי ישאלך

ההגדות שיעשו לכם סדר בליל הסדר!

מאת המחבר:

הרב חגי ולוסקי

מעל 500 שאלות (כ-100 שאלות בהגדה לילדים) ועליון לקט תשובות תמציתי ממפרשי התורה וההגדה.

מאפשר ומסייע לעורך הסדר לשתף את המסובים בקיום מצות סיפור יציאת מצרים בדרך של שאלות ותשובות

הזמינו עכשיו והמשלוח בדרך אליכם:

shaalti.co.il
 058-3213811
 052-9453811

עוד ספרים מביית: אחת, שאלתי